ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔާ

އިންނޮވޭޝަން އެންޑް ކޮމިއުނިކޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ ކޮމިޓީގެ 20 ވަނަ ބައްދަލުވުން

20 އޮކްޓޫބަރު 2026

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގ (ކޮމިޓީރޫމާ ކޮޓަރި 7)

ފެށުނު ގަޑި: 11:00

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވި ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު؛ މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން މުފީދު އަބްދުލްގާދިރު}

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިންފޯމޭޝަން އެންޑް ކޮމިއުނިކޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ ކޮމިޓީއަށް މަރުޙަބާ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވާ 20 ވަނަ ބައްދަލުވުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން މި އޮތީ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ފުރިހަމަ ކިޔުމުގެ ބައި. އެހެންވީމާ، މި ނިސްބަތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން ހާޒިރާ މިއަދު ކޮމިޓީގެ ހާޒިރީ. މަރަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްމަޖީދު، ތަސްގިމި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހާލިދު، ކެލާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިނާނު، މަޑައްވެލި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްމަޖީދު ޔާސިރު، ހުޅުމާލޭ އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް، ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަރުހާދު ޢަބްދުއްރަޙްމާނު، މަގުދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަފީޤް. ޝުކުރިއްޔާ ޙާޟިރުވެވަޑައިގެންނެވީތީ ވަރަށް. އެހެންވީމާ، މި ރިޔާސަތުން އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަ ކިޔުމުގެ، ދިރާސާކުރުމުގެ ބައި ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

އިދާރީ މޭޒުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެގޮތުން ފާހަގަކުރަން ހުރިނުން. 42 (ހ)- ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން އެ ފަރާތުގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނަންބަރު އަދި އެހާ ޑޭޓާފައިވާ ޗެކް ނުވަތަ އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ މި ގާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ފަރާތުގެ އައިޑެންޓިޓީ ވެރިފިކޭޝަންތަކުގެ ގޮތުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެހެން ފަރާތަކަށް ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޝާނު ދުރުވެރިކަން ޑިޖިޓަލްކޮށް ދެވިދާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ) އެގޮތުން ޢަމަލުކުރެވިދާނެ އެއްވެސް މުޢާމަލާތެއް ހިނގުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ގޮތަކަށް ދިފާޢުވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބޭކާރު ފުލަލް އާދޭ އެޓެސްޓޭޝަން ނުވަތަ ގޮތުން އެހެން ވިސްތާރު ހުށަހެޅުމަށް ގާނޫނުގައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތެއް ނުހިނގާކަށް ދޫކޮށްލާފައިވާ. (ނ)- ރަޖިސްޓަރީކުރާ ފަރާތުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެހެން ފަރާތަކުން ވެރިފައިކުރުމުގެ މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ވެރިފައިކުރެވޭ ގޮތަކަށް ހިނގާ ފަރާތެއް ނަމަ އެފަރާތަކުން ފާހަގަކޮށް ޝަރުޢީ ގޮތުން ހިނދުކޮޅު، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނަންބަރު އަދި އެއާ ގުޅުވައިފައިވާ ގޮތުގެ އެއްވެސް ޑޭޓާ، މި ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ފޯނު ނަންބަރު ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޢާންމުކޮށް އުޅޭ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ބައިގައި ވެރިފައިކުރާ ފަރާތަކަށް ހިނގާ ގޮތުގެ (ހ)ގެ ދަށުން ގޮތަށް ފަރާތްތަކުގެ. ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ކަމުގައި ބަލާނެއެވެ. 43. 43 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ހިޔާލުތައް ލިބިގަތުން

ނުވަތަ ހިދުމަތަކަށް އެކްސެސްވުމަށް ބަލައި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ރަޖިސްޓަރީވެ، ޑިޖިޓަލް
އައިޑެންޓިޓީއެއް އުފެއްދުމަށް މި ޤާނޫނުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް މަޖުބޫރެއް ނުވާނެއެވެ. އަދި ހިދުމަތެއް
ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ނުވަތަ ހިދުމަތަކަށް އެކްސެސްވުމުގެ ޝަރުތެއްގެ ގޮތުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީއެއް އުފެއްދުމަށް
ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ހިދުމަތްދޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތަކަށް މަޖުބޫރުކުރުމެއް ނުވާނެއެވެ. (ނ)-
ޝަރުތު ހަމަވާ ފަރާތްތަކުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ރަޖިސްޓަރީވެ، ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީއެއް އުފައްދާފައި
ވީނަމަވެސް އެ މީހަކު ބޭނުން ނަމަ، ހިދުމަތެއް ހޯދުމަށް އެމީހެއްގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންނުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި
އެހެން ގޮތްގޮތުން އެ ހިދުމަތް ހޯދުމުގެ އިންތިޒާމު އެ މީހަކަށް ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ. (ރ)- މި މާއްދާގެ (ނ)ގެ ބޭނުމަށް
ބަލައި "ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، އެފަދަ
ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނަންބަރާއި އެއާ ގުޅިފައިވާ ޕިން ނުވަތަ އިންފޮމޭޝަން ވެރިފައިކޮށް ބޭނުންކުރާ ގޮތެއްގައި
ވެރިފައިކުރެވޭނެއެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ)ގެ މަޤްޞަދުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ބާވަތުގެ ހިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ވެރިފިކޭޝަން
ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ހިދުމަތްތަކުގައި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރުމުގެ ނުވަތަ ކޮންމެ ދާއިރާއެއް އެ ފަރާތްތަކުން
ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތްތަކުގައި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރާ ނަމަ ކޮންމެ ގޮތެއް އެ ފަރާތްތަކުން
ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. (ޅ)- ހިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރުމުގައި ހިދުމަތް
ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ބަދަލުގައި މި މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން އެހެން ގޮތްގޮތުން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ހަމަޖެއްސުމުގެ ފުރުސަތު
އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. (1)- އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތާ އެކަށީގެންވާ
ގޮތެއްގައި އެ ހިދުމަތަށް ވާސިލުވުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ގޮތެއް ކަމުގައިނުވުން؛ އަދި (2)- އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި
ކަށަވަރުކުރެވޭ ގޮތަށް ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރުމުން ހިދުމަތް ހޯދުމަށް ލިބޭ މަސައްކަތާ އެއްވަރު، ނުވަތަ
އެއަށް ވުރެ ދަތި، ނުވަތަ ދިގު ނޫން މަސައްކަތެއް ލިބޭ ގޮތަކަށް ހަމަ ނުވުން. (ކ)- މި މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން
ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންނުކޮށްގެން ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ސަބަބުން މި މާއްދާގެ (ޅ)ގެ (1)ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ނަންބަރު ހިމެނޭ ނަމަ ހިދުމަތްދޭ
ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ނ)އާ ޚިލާފުވާ ކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ. (އ)- ހިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ހިދުމަތެއް އެހެން
ހިދުމަތުގެ ފެންވަރު ނުވަތަ މިންގަނޑުން ބޭނުންކުރާ ހިދުމަތްތަކާއި އެ ހިދުމަތް ދެމެހެއްޓުމަށް އަންނަނިވި ކަންކަން
ފިޔަވަޅު ނަގާ، މި މާއްދާގެ (ނ)އާ ޚިލާފަށް ފަރާތްތަކުން ކުރުމަށް އެއްވެސް ނުކުރެވޭނެއެވެ. (1)-
ރަޖިސްޓްރޭޝަނާއި ވެރިފިކޭޝަނުގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކުރުމުން ހިދުމަތް ކަންކަން މަރުޙަލާ އެ ފަރާތުން ކުރުން
އެޕް މި ހިދުމަތް ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ މިންގަނޑުން މަޖުބޫރުކުރުވުން؛ އަދި (2)- އެ ގޮތާ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އެ
ހިދުމަތަށް ވާސިލުވުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ގޮތެއް ކަމުގައިނުވުން؛ އަދި 3- އެ ގޮތް ދެމެހެއްޓެނިވި ހިދުމަތަކަށް ހިދުމަތަކީ،

ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ބޭނުންކޮށްގެން ޚިދުމަތް ހޯދުމުން ލިބޭ މަންފާއާ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކުޑަ ނުވަތަ [illegible] ނޫން މަންފާއެއް ލިބޭ ކަމެއް ކަމުގައިވުން. (ހ)- ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނީ ވިޔަފާރިއެއް ޓެސްޓުކުރުމަށް އެ ވިޔަފާރިއަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތަކަށް ކަމުގައި ވާ ނަމަ ނުވަތަ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތަކީ މި މާއްދާގެ (ވ)ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާ ދީފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ، ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް މި މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލެއް ނުހިނގާނެއެވެ. (ވ)- އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ހާލަތުގައި ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތަކުން އެދިއްޖެ ނަމަ ޑިޖިޓަލް ސަރވިސަސް އެ ފަރާތަށް މި މާއްދާގެ (ރ)އިން އިސްތިސްނާކުރެވިދާނެއެވެ. (1)- ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކީ ކުދި ފަންތީގެ ވިޔަފާރިއެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ (2)- ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުން ޚިދުމަތް ދިނީ ހަމައެކަނި އޮންލައިންކޮށް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ (3)- ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކީ ޚައިރާތީ ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ (4)- ޚިދުމަތަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ އަސާސީ ޚިދުމަތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ (5)- ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކީ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއް ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2014 (މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު) ހިނގާ އިދާރާއެއް ކަމުގައިނުވުން ނުވަތަ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކީ ދައުލަތުން އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތެއް ކަމުގައިނުވުން. (މ)- މި މާއްދާގެ (ވ)ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާއެއް ދިނުމަށް ސަރވިސުން ނިންމަން ވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ވަޒަންކުރުމާ އެކު، އެ އިސްތިސްނާގެ ސަބަބުން ޚިދުމަތަށް ވާސިލުވުމަށް އާންމުންނަށް ހުރަހަކަށް ނުވާނެކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ. (1)- ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ހިނގާ [illegible] ފަރާތްތަކުން [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] މިނޫން ނުވަތަ ޑިޖިޓަލް ވަސީލަތްތަކަށް [illegible] ފަރާތްތަކަށް ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި ކުރިމަތިވާ ހުރަސްތަކާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ފުރުޞަތު އޮތް މިންވަރު. (2)- އެ އިސްތިސްނާ ދޭ ދާއިރާއަކީ ނުވަތަ ޚިދުމަތަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ އަސާސީ ޚިދުމަތެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން އަދި އެ ޚިދުމަތް ބޭނުންވެރިންގެ [illegible] ދިރިއުޅުމަށް ނުވަތަ އިޤްތިޞާދަށް ކުރާ އަސަރު؛ އަދި (3)- ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތަށް އެ އިސްތިސްނާ ނުދިނީ ނަމަ އެ ފަރާތުން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން މުޅިން ހުއްޓުމަކަށް [illegible] ފަދަ [illegible] މާލީ ނުވަތަ ފަންނީ ބުރައެއް އުފުލަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން. (ފ)- މި މާއްދާގެ (ވ)ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާއެއް ހޯދުމަށް އެދޭ [illegible] [illegible] އިސްތިސްނާ، އެ އިސްތިސްނާ [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޑިޖިޓަލް ސަރވިސުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. 5 ވަނަ ބާބު.

އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓް ކުރުން. އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތް. 44 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމަށް ބަލައި ޑިޖިޓަލް ސަރވިސުން

އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތެއް ގާއިމުކޮށް ހިންގަންވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތް ގާއިމުކުރުން ހިންގުމުގައި ޑިޖިޓަލް ސަރވިސުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރަންވާނެއެވެ. (1)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ކަންކަން ހިންގައި ޒިންމާއުފުލާ ފަރާތްތަކުން އެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި ޕްރޮޓޮކޯލްތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން. (2)- ޓެކްނޮލޮޖީއާއި ސަލާމަތީ ކަންކަމަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ތަފާތު ގޮތްތައް ކަނޑައެޅުން. (3)- ބައިނަލްއަގްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަފާތު އައިޑެންޓިޓީ އެޝުއަރަންސް ލެވެލްތައް އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިން ފެށިގެން އެންމެ ދަށު ދަރަޖައާ ހަމައަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅައި ތަރުތީބުކުރުން؛ އަދި (4)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތާއި ބަޔޮގްރެފިކް މައުލޫމާތު ސީކްރެޓް ކީ ޑިވައިސްތަކުން ނުވަތަ އައިޑެންޓިފިކޭޝަން ކަށަވަރުކުރުން ކަމާ ބެހޭ މައުލޫމާތު ޕްރައިވެސީ އެ ފަރާތުގެ ރުހުން ނެތި އެއްކޮށް ނުވަތަ ގުޅުވައިގެ ހާލަތު ފިލުވައި. ޒިންމާއުފުލާ ފަރާތްތަކުން އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތް ބޭނުންކުރުން. 45 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ގާނޫނާއި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތް މިންގަނޑުތަކާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި އެކަށައަޅާފައިވާ އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތް ބޭނުންކުރަމުން ޒިންމާއުފުލާ ފަރާތްތަކުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. (ށ)- ޒިންމާއުފުލާ ފަރާތްތަކުން އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތާ ގުޅުވައިދިނުމަށް ބޭނުންވާ ސާފު އަދި މިންގަނޑު ފުރިހަމަ އެޕްލިކޭޝަން ޕްރޮގްރާމިން އިންޓަރފޭސް ޓެކްނިކަލް ޕްރޮޓޮކޯލްތައް ޑިޖިޓަލް ސަރވިސަސް ކަށަވަރުކުރުމަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. (ނ)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ ބަލަހައްޓާ ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ފަރާތަށް ހިއްސާކުރާ އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ޕްރައިވެސީ ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. (1)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ނަތީޖާ ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ އައިޑެންޓިޓީ މައުލޫމާތު. (2)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ވަގުތު އައިޑެންޓިޓީ މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތްތައް؛ އަދި (3)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ އެ މިހާރުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ބަދަލުގައި އެ މިހާރުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަނަށް ގޮތްތައް. (ރ)- މި މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ޓެކްނިކަލް ޑޮކިއުމަންޓޭޝަން ފަރާތް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށް ޒިންމާއުފުލާ ފަރާތްތަކުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރަންވާނެއެވެ. (1)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ރިކުއެސްޓްތަކުގެ ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްގެ ނަން، އަދި

(2)- ހަމައެކަނި އެމީހެއްގެ ވަކި ސިފަތަކެއް ހިއްސާކުރުމަށް ޝަރުތުކޮށް ރުހުންދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުން ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ދީފައިވާ ރުހުން އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން؛ އަދި (3)- ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތް ދޭ ރުހުމުގެ ނުވަތަ އެ ރުހުން އަނބުރާ ގެންދެވުމުގެ ނުވަތަ ރުހުން ދިނުމުގައި ކަނޑައެޅި ޝަރުތުތަކަށް ނުވަތަ ރުހުމަށް ބަދަލުގެނައުމުން. (ބ)- އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މީހެއްގެ އައިޑެންޓިޓީ ކަށަވަރުކުރުމަށް އެހެން ގޮތެއް ޚިޔާރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ. (1)- އެ ފަރާތަކީ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން. (2)- އެފަރާތުގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނަންބަރު އަދި އެ ނަންބަރާ ގުޅިފައިވާ ޓޯކަން ނުވަތަ އޮތެންޓިކޭޓަރ އޭނާގެ ހުރިހާ ކަމެއް ނުވުން؛ ނުވަތަ (3)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމު ދުރުވަރިޔާ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަން ސާވިސް އޭޕީއައި ނުވަތަ އެކަން ކުރެވޭ ބޭނުންނުކުރެވުން. (ށ)- ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓުކުރުމުގައި ނިޔާދުގެ ބާޔޯމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގައި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއާތާއި ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުތަކާއެކު ރައްކާކުރަންވާނެއެވެ. އޮތެންޓިކޭޓުކުރަން ބަލައި މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުން. 46 (ހ)- ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓުކުރަން ބަލާ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް އަންނަނިވި ކަންކަން ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ. (1)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓުކުރަން ބަލައި ޚިދުމަތް ފަރާތުން އޮތެންޓިކޭޝަން ރިކުއެސްޓްތަކާ، ކޮންސެންޓް ރިކުއެސްޓްތަކާ އަދި ވެރިފިކޭޝަން ރިކުއެސްޓްތަކާ ކާމިޔާބުކަން ކަށަވަރުކުރެވުން. (2)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ބާވަތް، ބަލައި އައިޑެންޓިޓީގެ މަޢުލޫމާތު ވަގުތާއި، ޓްރާންސެކްޝަނާއި، ޕްރޮސެސްކުރުމުގައި، ބައިވެރިވި ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި ނަތީޖާ ޚިދުމަތް އިދާރާތަކާއި، ޕްރޮވައިޑަރުންނަށް ސަރވިސް އަދި ޕްރޮސެސިންގ ބޭނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް؛ އަދި (3)- އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު އެކްސެސްކުރި ޕްރޮސެސްކުރެވުނު ގޮތް. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރެވޭނަމަ ވެސް، ނުވަތަ ޕްރޮސެސްކުރެވޭނަމަ ވެސް، ރިކޯޑުތައް ފަރާތުން އެ ރިކޯޑުތައް ޕްރޮޓެކްޓުކޮށް ބަހައްޓަން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ދީފައިވާ ހުއްދަ ހިނގާ މުއްދަތާ ދުވަސް. އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ރިކޯޑުތައް ދެ މުއްދަތެއްގެ ރައްކާކުރަންވާނެއެވެ. 47 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް އޮތެންޓިކޭޝަން ދޭ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ރިކޯޑުތައް ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްގެ ރަޖިސްޓަރ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. (1)- އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ އަދި ހުރިހާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ އެއް ގޮތުގެ ހިންގާ މުޢާމަލާތްތައް. (2)- ދައުރާއި ފަރާތްތަކުގެ ތަފްޞީލުތަކާއި، ސަރވިސް ދޭ ފަރާތްތަކާއި، އަދި އާންމު ޚިދުމަތްތަކުގެ

ހިމެނޭނެ ގޮތަށެވެ؛ އަދި (3)- އޮތެންޓިކޭޝަން ވަސީލަތާ ގުޅޭގޮތުން މި ގާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުން ވެސް ކުރެވޭނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ) އަކުރު އޮތެންޓިކޭޓަރސް ޓްރަސްޓް ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތް، ނުވަތަ އެ ފަރާތަކުން ފަރާތްތަކުން، ނުވަތަ އެ ފަރާތްތަކުގެ ހަރަކާތްތަކާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންކުރެވޭނެކަން ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާ އެއްވެސް ގަވާއިދުގައި ޓްރަސްޓް ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުންގެ ފަރާތުން އޮތެންޓިކޭޝަން ސަރވިސް ދޭ އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތު ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ރެކޯޑުކުރެވޭ ނުވާނެއެވެ. (ނ)- ވަކި މީހަކު ކުރާކަން ދެނެގަތުމަށް ނުވަތަ ވެރިފައި އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަން ކުރެވޭ ރަސްމީ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ޓްރަސްޓް ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ފަރާތުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ޓްރަސްޓް ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރު ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަން ވާ ނަމަ އޮތެންޓިކޭޝަން ޑޭޓާ ރެކޯޑުތަކުގެ އެކަން ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ބަލައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރެކޯޑުތަކާ އެ އިންތިޒާމެއް ހޯދިފައިވާ އެންމެހައި ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން އެކަށީގެންވާ ހަމަ ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ބޭނުމަށް އިސްތިސްނާކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. (ރ)- އޮތެންޓިކޭޝަން ޑޭޓާ ރެކޯޑުތަކުގެ ރެކޯޑުކުރެވޭ 5 އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި އެ މުއްދަތު ކުރުކުރުމުގެ ވެސް އެ ރެކޯޑުތައް ވަކި މުއްދަތަކަށް ރައްކާކޮށް ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ނަމަ، އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ރެކޯޑުތައް ރައްކާކޮށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ (ރ)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ މާއްދާގެ ދަށުން ބަހައްޓާފައިވާ އޮތެންޓިކޭޝަން ޑޭޓާ ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުންގެ ރެކޯޑުތަކުން ފުހެލަންވާނެއެވެ. (ޅ)- މި މާއްދާގެ (ބ) އަކުރު އޮފް ނަގުލާ، ކޯޓުން އެ މާއްދާގެ ބަޔާންކުރާ ރެކޯޑުތައް ރައްކާކޮށް ބަހައްޓަން އަމުރުކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެ މުއްދަތަށްވުރެ ގިނަ މުއްދަތަކަށް ފަދަ ކޮންމެ ބައިވެރިވުމުގެ ކަނޑައެޅުމެއް ބަހައްޓަންވާނެ ހާލަތެއް ނެތި ރެކޯޑުތައް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. (ކ)- މި މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އޮތެންޓިކޭޝަން ޑޭޓާ ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރުގެ ރެކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި، މައުލޫމާތުގެ ސަލާމަތީ ނިޒާމްތަކާއި، ސިސްޓަމްތަކާއި، އަދި މައުލޫމާތު ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ގޮތުން ބޭނުންވާ ތެކްނިކަލް އެކިއެކި ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ބާރު ގާނޫނީގޮތުން، ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް އިދާރާތަކަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

(ހުސްވަގުތުތަކުގަކަން ދުރަ) އަދި ސަރަހައްދުތަކުގައިކަމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން އަންނަނީ ފާރަން ދުވަސްދުވަހު މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ކުރިއަށް ދިޔައިރު ކޮންސަލްޓޭޝަނުގަ ބަލައި މިހާރުވެސް ފަރާތުން. ޝުކުރިއްޔާ.

އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން ރެކޯޑު ބަލަހައްޓުން، 48 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްތަކުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން އަދި އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް، ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން ހިފާ އޮތެންޓިކޭޝަނާ ގުޅޭ މުޢާމަލާތުތަކުގެ ރެކޯޑުތައް، އެ ފަރާތުން ހިފެހެއްޓުމާއެކު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބަލަހައްޓާ ރެކޯޑުތަކުގައި، ޓްރާންސެކްޝަން ރެކޯޑުކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކަށް އެ ރެކޯޑުތަކުގައި ހިމެނުންވާނެއެވެ. (1)- އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމަށް ބޭނުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ނަންބަރު. (2)- އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމަށް ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާ ތާރީޚު ވަގުތު. (3)- އޮތެންޓިކޭޝަން ރިކުއެސްޓްގެ ޖަވާބު ދިން ވަގުތު. (4)- އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ ނަތީޖާ، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ހަވާލުވުން މުއްދަތުގެ ތަފްޞީލު. (5)- އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމަށް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ބޭނުން ކުރާ ޑިވައިސްތަކާ ގުޅިފައިވާ ތަފްޞީލު؛ އަދި (6)- މި ގާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާފައިވާ ފުރިހަމަ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ލިބިފައިވާ ރިޕޯޓުތަކުގައި އެ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ހިމެނޭނެއެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލަހައްޓާ ރެކޯޑުތައް އަންނަނިވި ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ، ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ހިއްސާކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. (1)- ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އެދިގެން އެ ފަރާތަށް، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން ޙުކުމް ކުރުމަށްޓަކައި ވާ ނަމަ އެކަމާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ނަގާކަށް ނުވަތަ ބަޔަކު އެދިގެން ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށްޓަކައި ވާ ނަމަ އެކަމާ ގުޅިގެން ޝަރުޢީ ބާރުތަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ނުވަތަ (2)- ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްތަކުން މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިއްސާކުރާ ޕްރޮޓޮކޯލް ބޭނުމަށް އެ ސަރވިސްތަކަށް؛ ނުވަތަ (3)- އެފަދަ ބާރުތައް ދީފައިވާ ގާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް. (ރ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ބެލެހެއްޓުމުގައި، ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ޖާގަ މުއްދަތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނާއި އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ތަބާވާންޖެހޭނެއެވެ. (ބ)- މި ގާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1)ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތެއް ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ދީފައިވާ ހުއްދަ ވަގުތީ ގޮތުން ހިފެހެއްޓުނު ކަމުގައި ވިޔަސް ނުވަތަ ބާތިލުކުރެވުނު ކަމުގައި ވިޔަސް،

އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމާ ގުޅޭ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ރެކޯޑުތައް ގެންގުޅެން މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިލްތިޒާމުތައް އެ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ހިނގާނެއެވެ. އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމާ ގުޅޭ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ރެކޯޑު އެކުލަވާލުން. 49 ވަނަ މާއްދާ. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، ސްޓޭންޑަޑުތަކާއި، އުސޫލުތަކާ ގޮތުގެ މަތިން، ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް، އެ ފަރާތެއްގެ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ ގޮތުން ހިނގާފައިވާ މުއާމަލާތަކާ ގުޅޭ ރެކޯޑުތަކުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ. ހަވަނަ ބާބު. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓް. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓަށް ހުއްދަ ދިނުން. 50 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހިންގުމުގެ އަދި ފަންނީ މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަވާ ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓެއް، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުއްދަދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިޖިޓަލް ސަރވިސަސްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ދޫކުރާ "ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވެނީ، މިފަދަ ސަރުކާރުން ދޫކުރާ ކަރުދާސްތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި އަދި އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ރައްކާކުރުމާއި، ދެނެގަތުމާއި، ހުށަހެޅުމާއި ކާޑު ފުރިހަމަކޮށް ޕްލެޓްފޯމެއްގައި ނަގާ އެ ނޫން ޑިޖިޓަލް ވަސީލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ފަދަ ގޮތަކަށް، އަންނަނިވި ސިފަތައް ފުރިހަމަވާ އެޕްލިކޭޝަނެއް ނުވަތަ ނިޒާމަކަށެވެ. (1)- މިފަދަ އަމިއްލަ އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ ބާރުތަކުން، އެ މިފަދަ ސިޔާސަތާއި، ސަރުކާރުން ކަރުދާސްތަކާ ރަޖިސްޓަރީގައި، އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ ބާރުތަކާ ޝަރުޠުތައް، ސަލާމަތީ ކަންތައް އެއްގޮތް ރައްކާތެރިކަމާއި، ޑިޖިޓަލް ރައްކާތެރިކަމާއި، އެހެން ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅުންހުރި އަދި ސިޔާސަތުގެ މަޢުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ނިޒާމުތަކާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް ހިމެނިފައިވާ؛ އަދި (2)- ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް ރައްކާތެރިކޮށް އިސްތިޢުމާލުކުރުން، ކުރިން ދީފައިވާ ރުހުމާ އެއްގޮތަށް ޑިޖިޓަލް އޮތެންޓިކޭޓް ސަރުކާރުގެ ކަރުދާސްތަކާ ގުޅިގެން، އަދި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކާ އަދި ސަރުކާރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އޮފީސްތަކުގެ ލިޔުމުގައި ވެސް. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޑިޖިޓަލް ސަރވިސަސް ހަދާ ގަވާއިދުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. (1)- ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓްތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ ފަންނީ ސްޓޭންޑަޑުތަކާއި، ފަންނީ އަދި އިންތިޒާމީ މިންގަނޑުތައް. (2)- އޮންލައިން ދިރާސާތަކުގައި ނުވަތަ އެ ނޫން ދިރާސާތަކުގައި، ފަދަ އޮތެންޓިކޭޓްކުރުމުގެ ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓް ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް. (3)- އަދިއެއް ޚިދުމަތުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ މިންގަނޑުތައް، ކުރިމަތިވާ ހާލަތް އެކުލަވާލުމުގެ ހަމަތައް. (4)- ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓް ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ ހާލަތުގައި އެ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް. (5)- އަދި ނަން ބަދަލުކުރުމާއި ހަމަހަމަ ޝަރުތުތަކާ ގުޅޭ ފަދަ ޚާއްޞަ ހާލަތްތަކާއި ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ހަމައެއް ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން ކަންކަން.

ބަދަލުތައް ގެނައުމުގެ ނުވަތަ އެހެން ނިޒާމަކަށް ޓްރާންސްފަރ ބަދަލުކުރުމުގެ އިޖުރާއާތައް. ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ އަސާސީ ކަންކަން. 51 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްތަކުން ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމަކަށް ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، އަންނަނިވި އަސާސީ ކަންކަން އެ ޕްލެޓްފޯމްގައި ފުރިހަމަވާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ. (1)- އެ ޕްލެޓްފޯމް، ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ، އެހެނިހެން ސިސްޓަމްތަކާ ގުޅުވާލެވުން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ލިބިގެންވާ އިންޓަރއޮޕަރަބަލް، އަދި ސައިބަރސެކިއުރިޓީގެ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އެއްޗަކަށްވުން. (2)- ވަކި މުޢާމަލާތަކަށް ހަމައެކަނި އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތުތަކާ ހިއްސާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ލިބިދިނުން، އަދި އެހެން މުޢާމަލާތުތަކަށް ދަށުކުރުވުން ހުރިހާ އަސްލާ ގުޅިފައިވާ ބާވަތް، ޝަރުޠުތަކުގެ މަސައްކަތް ހިނގާފައިވާ ހުރިހާ ސިފަތަކާއި ނިޒާމު އެ ޕްލެޓްފޯމްގައި އެކަށައެޅިފައިވުން. (3)- ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ހޯދުމަށްއެދި ކަރަންޓްރޮޅާ ކޮމިޝަނުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ޚިދުމަތް ނުވަތަ އެ ކޮމިޝަނުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ނުވަތަ ވަކި ޚިދުމަތެއް ހިފެހެއްޓުމަށް ޚިދުމަތް އެކަށައެޅިފައިވުން؛ އަދި (4)- ސަރުކާރާ ކަރަވަރުކުރާ ކޮމިޝަނުގެ ބޭނުންކުރަނީ ޚާއްސަ ހިފެހެއްޓުމަށް ޓެކްނިކަލް ގޮތުން ބޮޑު ފަރަ، ދުވުން ފުރަތަ އަދި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން އެ ކަންކަން މުރާޖަޢާކުރާ ފަދަ ޚިދުމަތް އެކަށައެޅިފައިވުން. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ އަސާސީ ކަންތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އިތުރު ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމްތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭނެއެވެ. ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމްގައި ހިފެހެއްޓޭ ސަރުކާރާ ކަރަވަރުކުރާ ކޮމިޝަނުގެ ނުވަތަ އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު. 52 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމްގައި ހިފެހެއްޓޭ ސަރުކާރާ ކަރަވަރުކުރާ ކޮމިޝަނުގެ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހިންގުމުގެ އަދި ފަންނީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ދަށުކުރުމުގެ އިދާރާތައް، ނުވަތަ އެފަދަ ކޮމިޝަނުގެ ދަށުކުރުމުގެ ހުއްދަ ތިބޭނަމަ ފަރާތަކުން ދިނުމުގެ އިދާރާތައް ޑިޖިޓަލް ސަރވިސަސް ލިބިގެންވެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ސަރުކާރާ ކަރަވަރުކުރާ ކޮމިޝަނުގެ ވާން ވާނީ، ކުރިމަތިވެދާނެ ކަންކަމާ ސަލާމަތްވާ ގޮތަށް، އެއީ ވަސީލަތަކުން އަދާލުވާ ބަދަލުކުރެވޭ، އަދި ޑިޖިޓަލް ވުޖޫދު ކޮމްޕިއުޓަރުތައް އެއްކޮށް ކަމުގެއެވެ. (ނ)- މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އަދި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ހުކުމާ އުނި، ޑިޖިޓަލް ޕްލެޓްފޯމްގައި އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ސަރުކާރާ ކަރަވަރުކުރާ ކޮމިޝަނުގެ ނުވަތަ އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ. (1)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ޑޭޓާ ސިޔާސަތު. (2)- ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތުތަކުން ނުވަތަ ހުއްދަދީފައިވާ އެންމެ ފަރާތްތަކުން ދޫކުރާ އިތުރު ކޮމިޝަނުގެ؛

އަދި (3)- މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ [illegible] ގުޅިފައިވާ އޮތެންޓިކޭޝަން [illegible] ނުވަތަ [illegible]. މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލް ދޫކުރުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، މިނިވަން ފަރާތްތަކުން ކްރެޑެންޝަލް ދޫކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމާއި ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، ކްރެޑެންޝަލް ދޫކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންތަކާއި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓާއި ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުގައި [illegible] ރައްކާތެރިކަން ރިއާޢަތްކުރުން. 53 ވަނަ މާއްދާ. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓްތަކާއި އެ ވޯލެޓްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލްތަކަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި އެއަށް ހުއްދަދިނުމާއި އޭގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން ހިމެނުން، ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓްތަކާއި ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލާއި ގުޅޭގޮތުން ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްއިން ނިންމާ އެންމެހައި ނިންމުންތައް ވާން ވާނީ، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ [illegible] މަޢުލޫމާތުގެ [illegible] ރިވޯކްކުރުމާއި، އެ ފަރާތަކުން [illegible] އިޚްތިޔާރުކޮށް [illegible]، އެ ފަރާތުގެ [illegible] ރައްކާތެރިކުރުމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާ އެކު ނިންމާ ނިންމުންތައް ކަމުގައެވެ. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓްގެ ހައިސިއްޔަތު. 54 ވަނަ މާއްދާ. ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓަކީ މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ހަދައިގެން ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއް ކަމަށް ވާ ނަމަ، އެ ވޯލެޓަކީ އަދި އެ ވޯލެޓްގައި ބޭނުންކުރާ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލަކީ ސައްޙަ އެއްޗެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓެއް އަދި އެ ވޯލެޓްގައިވާ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލެއް ބޭނުންކުރުމަކީ އެއްވެސް މަޖުބޫރުކުރުމަކާ ނުލައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން [illegible] އިޚްތިޔާރުކުރާ ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ. އަދި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޑިޖިޓަލް ވޯލެޓް އަދި އޭގައިވާ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ކްރެޑެންޝަލް ބޭނުންކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އެހެން އޮތެންޓިކޭޝަން ބޭނުންކުރުމަކަށް އޮތް ހުރަހެއް ކަމުގައި ވެސް ވެގެންނުވާނެއެވެ. ހަތްވަނަ ބާބު. ޚާއްޞަ މަޢުލޫމާތުގެ ރައްކާތެރިކަން. ޚާއްޞަ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ. 55 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- އަންނަނިވި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކާއި، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތާއި އެނޫން ވެސް ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް [illegible] ހިންގާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރުގެ އިދާރާތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޖަމާޢަތްތަކާއި އެނޫން ވެސް ކަންކަމުގެ މައްޗަށް، އެއްވެސް އިސްތިސްނާއެއް ނެތި ޚާއްޞަ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިލްތިޒާމުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ހިނގާނެއެވެ. (1)- ޕަބްލިކް ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް. (2)- އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތައް. (3)- ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތައް؛ އަދި (4)- ޑޭޓާ ޕްރޮސެސަރުން. (ށ)- ޕަބްލިކް ޑިޖިޓަލް ސަރވިސާއި،

އައިޑެންޓިޓީ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކާއި، ހޮސްޓިންގ ފަރާތްތަކާއި، ޑޭޓާ ޕްރޮސެސަރުން، އައިޑެންޓިޓީ މައުލޫމާތާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. (1)- މައުލޫމާތު އެއްކޮށް ޕްރޮސެސްކުރަނީ ހަމައެކަނި މި ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޭނުމަކަށް، އަދި އެ ބޭނުމާ ތަޢާރުޒުނުވާނެ ގޮތެއްގެ މަތީން ކަމުގައިވުން. (2)- މައުލޫމާތަކީ އެ މައުލޫމާތު އެއްކުރެވުނު ބޭނުމާ އެކަށީގެންވާ، އަދި ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރު މައުލޫމާތު ކަމުގައި ނުވުން. (3)- މައުލޫމާތު ބަހައްޓަނީ މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތަކަށް ކަމުގައިވުން؛ އަދި (4)- އެ މައުލޫމާތަކީ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތީން ސައްޙަ، ފުރިހަމަ އަދި އެންމެ ފަހުގެ މައުލޫމާތުކަމުގައިވުން. ޚާއްޞަ ބާވަތުގެ ޒާތީ މައުލޫމާތު ޕްރޮސެސްކުރުން މަނާވާ ހާލަތްތައް. 56 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމަށް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް [illegible]، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ފަރާތަށް އޮތެންޓިކޭޝަން [illegible] [illegible]، [illegible] ފަރާތްތަކެއް ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީކުރާ ފަރާތެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެހެނިހެން، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު [illegible]، ޒާތީ މައުލޫމާތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު މި ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible]، ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނުވަތަ ރައްކާކުރުން، ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން، ނުވަތަ ހިއްސާކުރުން ނުވާނެއެވެ. (ށ)- މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް [illegible] މައުލޫމާތު، ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ. (1)- ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ނުވަތަ [illegible] [illegible] ދަށުން ޤާނޫނު [illegible] އިދާރާތަކަށެވެ. (2)- ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު [illegible] [illegible] ފަރާތަށް؛ ނުވަތަ (3)- [illegible] ނުވަތަ [illegible] ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު [illegible] އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގެ މަތީން ނުވަތަ ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތާ ގުޅޭ [illegible] [illegible]. (ނ)- ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭނުންކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މަތީން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި، ބޭނުންކުރުމުގައި، ރައްކާކުރުމުގައި، ހިއްސާކުރުމުގައި، ނައްތާލުމުގައި ބަދަލުކުރުމުގައި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި [illegible] ޑިޖިޓަލް [illegible] މި ޤާނޫނު ރައްކާކުރަންވާނެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 57 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑިޖިޓަލް

އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމު މެދުވެރިކޮށް ހިދުމަތް ދޭ ފަރާތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޓްކުރާ އިރު، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތާ ގުޅޭ އަންނަނިވި އެއްވެސް ސިފައެއް ހާމަކުރަން ވާނީ، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ކިބައިން އެ ސިފަތައް ހާމަކުރުމުގެ ސަރީޙަ ރުހުން ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ. (1)- ނަން (ކުރިން ވީ ނަން ހިމެނޭ ގޮތުން). (2)- މިހާރު ނުވަތަ ކުރިން ދިރިއުޅުނު އެޑްރެސް. (3)- އުފަން ތާރީޚު. (4)- ފޯން ނަންބަރު. (5)- އީ-މެއިލް އެޑްރެސް. (6)- އެ މީހެއްގެ ހާމަކުރުން ހިފެހެއްޓިގެންވާ ސިފަތަކެއް. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި "މީހާ ގުޅޭ ސިފައެއް" ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮތީ، މީހާގުޅޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުން، އެ މީހާ ދެނެގަނެވޭ މަޢުލޫމާތު. (އޭގެ ތެރޭގައި އެއް ސިފައަކަށް ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ މަޢުލޫމާތު ވެސް ހިމެނެއެވެ.) (1)- ނަން (ކުރިން ވީ ނަން ހިމެނޭ ގޮތުން). (2)- މިހާރު ނުވަތަ ކުރިން ދިރިއުޅުނު އެޑްރެސް. (3)- އުފަން ތާރީޚު. (4)- ދުނިޔޭގައި ހުރި މީހެއްކަން ނުވަތަ މަރުވެފައިވާ މީހެއްކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު. (5)- ފޯން ނަންބަރު. (6)- އީ-މެއިލް އެޑްރެސް. (7)- ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީއެއް އޮތްކަން ނުވަތަ ނެތްކަން އަދި ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ [illegible] [illegible] [illegible]. (8)- ބަޔޮމެޓްރިކް މަޢުލޫމާތު. (9)- އެ މީހެއްގެ ހާމަކުރުން ހިފެހެއްޓިގެންވާ ސިފަތަކެއް. (10)- އެ މީހާ ބެހޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ވިސްނުން. (i)- އެ މީހެއްގެ ނަސްލު ނުވަތަ އެތްނިކް އޮރިޖިން؛ ނުވަތަ (ii)- އެ މީހެއްގެ ސިޔާސީ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ވިސްނުމެއް؛ ނުވަތަ (iii)- އެ މީހަކު ނިސްބަތްވާ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް ނުވަތަ ސިޔާސީ ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރުކަން؛ ނުވަތަ (iv)- އެ މީހެއްގެ ދީނީ… ސޮރީ. (iv)- އެ މީހެއްގެ ދީނީ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ޢަޤީދާ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ށ)ގެ (9)ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި "މީހެއްގެ ހާމަކުރުން ހިފެހެއްޓިގެންވާ ސިފަތަކެއް" ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮތީ، އެ މީހާ ގުޅޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތެވެ. (1)- އެ މީހެއްގެ ސިއްހީ މަޢުލޫމާތު؛ ނުވަތަ (2)- ޓެކްސް ޕޭޔަރ އައިޑެންޓިފިކޭޝަން ނަންބަރާއި [illegible] [illegible] ލައިސަންސެއް އޮތް ނަމަ އެ ލައިސަންސްގެ ނަންބަރު، ދިވެހި ސަރުކާރުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން، ނުވަތަ ބޭރު ގައުމެއްގެ ސަރުކާރަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ޕާސްޕޯޓެއް ނުވަތަ [illegible] އައިޑެންޓިފިކޭޝަނެއް. (3)- އެ މީހެއްގެ ކުށުގެ ރެކޯޑު؛ ނުވަތަ (4)- އެ މީހަކު ނިސްބަތްވާ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ދީނީ ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރުކަން ނުވަތަ އެކަމާ ގުޅޭ ޙައްޤު؛ ނުވަތަ (5)- [illegible] ޖަމުޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރުކަން ނުވަތަ އެކަމާ ގުޅޭ ޙައްޤު. އައިޑެންޓިޓީ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ހާމަކުރުން މަނާކުރުން. 58 ވަނަ މާއްދާ. (ރ)- ޑިޖިޓަލް ސަރވިސާއި ހިދުމަތްދޭ ފަރާތަކާއި [illegible] [illegible] ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުގެ [illegible] ނުވަތަ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއްގެ ތެރެއިން [illegible] ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ އައިޑެންޓިޓީގެ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ އެއިން

ފަރާތްތަކުގެ ބާރުގެ ދަށުގައި ހުރި އެފަދަ މައުލޫމާތެއް އަންނަނިވި އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. (1)- މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. (2)- މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް އިސްތިހާރުކުރުމަށް ނުވަތަ ޕްރޮމޯޓުކުރުމަށް. (3)- މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅުމަށް އެހެން ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ ގާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ހަވާލުކޮށްދިނުމަށް. (4)- މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް އިސްތިހާރުކުރުމަށް ނުވަތަ ޕްރޮމޯޓުކުރުމަށް އެހެން ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ ގާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ހަވާލުކޮށްދިނުމަށް. (5)- މާކެޓް ރިސާޗް ހެދުމަށް ނުވަތަ އެނޫން ވެސް ވިޔަފާރީ ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް. (6)- ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތްތަކާ ޝެއަރކުރުމަށް ނުވަތަ ޕްރޮފައިލްކުރުމަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތްތަކަށް ޓާގެޓްކުރުމަށް. (7)- ވަކި ސިޔާސީ ފިކުރަކަށް މީހުން ބަދަލުކުރުމަށް ހިންގާ ހަރަކާތުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ސިޔާސީ ކެމްޕޭނެއްގެ ނުވަތަ ސިޔާސީ ހަރަކާތެއްގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އެނޫން ވެސް ސިޔާސީ ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް. (8)- މި ގާނޫނުގެ ނުވަތަ ޒާތީ މައުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގެ މަޤްޞަދާ ޚިލާފު އެނޫން ވެސް ބޭނުމަކަށް. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ގާނޫނުގެ ދާއިރާއިން ބޭރުން ޚިދުމަތް ފަރާތަކުން އެއްބަސް ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތްތަކުގެ ޒާތީ މައުލޫމާތު، އެ ފަރާތްތަކުގެ ރުހުމާ އަދި ޒާތީ މައުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގައިވާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން، ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރުމަކީ މި ގާނޫނާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ. ޢަމަލުކުރުން މުޢާމަލާތެއް ބާރުކުރުން މަނާވެއެވެ. 59 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑިޖިޓަލް ސަރވިސް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ޕްލެޓްފޯމް ޕްރޮވައިޑަރުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ނުވަތަ އެ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރާ ޑިޖިޓަލް އެޕްލިކޭޝަނެއްގެ ނިޒާމުގެ ބެލުމުގެ ނުވަތަ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިނގާ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތުގެ ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ޑިޖިޓަލް ސަރވިސްތަކާ ފަރާތްތަކުގެ ޒާތީ މައުލޫމާތު އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ހާމަކުރުމަކީ މަނާކަމެއްނޫނެވެ. (1)- އެ މައުލޫމާތަކީ ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތުގެ ޢާއްމު މައުލޫމާތަކަށް ވުމާއި؛ އަދި (2)- އެ މައުލޫމާތަކީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކާ ގުޅޭ މައުލޫމާތަކަށް ވުން. (1)- ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތުން ޕްރޮވައިޑަރ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފަރާތުން ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތަކުން ހުއްދަ ނުވަތަ ރުހުން ދީފައިވާ މައުލޫމާތު. (2)- އެ ޕްރޮވައިޑަރެއް ހުރިހާ ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތާ މެދު ހާމަކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތު. (3)- އެ ޕްރޮވައިޑަރެއް ހުރިހާ ނުވަތަ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ މައުލޫމާތު. 4- ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތުގެ އަދާލަތުގެ ކަމެއްގައި ވެއްޖެނަމަ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމަށް ހާމަކުރުމަށް ތަރްޑްޕާޓީ ފަރާތުން ދޭ ހުއްދައާއި ގުޅިގެން ވިޔަފާރި ހިންގުމުގައި ވީނަމަވެސް، އެ އަދާހަމަވުމާއި ބޭރުން ފަރާތެއް އެ މައުލޫމާތު ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. (ނ)- މި

މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލެއް ނުހިނގާނެއެވެ. (1)- މި މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރަނީ ނުވަތަ ހާމަކުރަނީ ޕަބްލިކް ސަރވިސްގެ ނުވަތަ ޒިންމާދާރު ފަރާތްގެ ނުވަތަ ޑޭޓާ ޕްރޮސެސަރު އެކަށައަޅާފައިވާ އިންފޯމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ ނިޒާމުގެ ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ އެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރަން ފަސޭހަކުރުމަށް ކަމަށްވެފައި، އޭގެ ވިޔަފާރީގެ ފުރާ މަޤްސަދުތަކަށް ބަލައި ކުރާ ކަމަކަށް ނުވެސް؛ ނުވަތަ (2)- އެ މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރަނީ ނުވަތަ ހާމަކުރަނީ މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމުގައި ވާ ނަމަ؛ ނުވަތަ (3)- ޤާނޫނުއެއްގެ ދަށުން އެކަން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާނަމަ ނުވަތަ ހުއްދަ ދީފައި ވެސް. ތަޙްޤީޤު އިދާރާތަކުގެ ބޭނުމަށް ޚާއްޞަ މައުލޫމާތު ހާމަކުރުން މަނާވާ ހާލަތްތަކެވެ. 60 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ގެނެވޭ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީގެ ނިޒާމުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިނގާ އެއްވެސް ސަބްސްކްރައިބަރުގެ ޑޭޓާ ސަބްޖެކްޓް ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތު ނުވަތަ ޑޭޓާ ކޮންޓްރޯލަރުން ލިބިފައިވާ، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ޚާއްޞަ މައުލޫމާތު، ގޮތުން މަސައްކަތްކުރާ އިދާރާތަކަށް ޙަވާލުކުރެވޭ ނުވަތަ އެފަދަ އިދާރާއެއްގެ ދަށުން ހަރަކާތްތެރިވާ ބޭނުމަކު ބަލައި ބޭނުންކުރުމާ މަސައްކަތްކުރެވޭ. (1)- އެ މައުލޫމާތަކީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ބަޔޮމެޓްރިކް މައުލޫމާތަކަށް ނުވެސް؛ އަދި (2)- އެ މައުލޫމާތަކީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުން ހާލަތުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ގޮތުގެ މަތިން ހާމަކުރާ މައުލޫމާތެއް ކަމަށް ވެސް. (1)- އެ މައުލޫމާތަކީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތާ ދޭތެރޭ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ޖިނާއީ ކަމަކާ ދޭތެރޭ ބޭނުންވާ މައުލޫމާތެއް ކަމަށްވެފައި، ގޮތުން މަސައްކަތްކުރާ އިދާރާއިން މައުލޫމާތު އެދުން އިރު، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތާ ދޭތެރޭ އެ ކަމުގެ ދަރުބާރުގައި، އެ މައުލޫމާތުގެ ސަރަޙައްދު ހިސާބުން ކަމަކަށް ނުވެސް. (2)- އެ މައުލޫމާތަކީ ޤައުމީ ނުވަތަ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް ކަމަކާ ގުޅިގެން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ހޯދާފައި ކަމަށް މުޢާމަލާތްކުރުމުގައިވާ މަސައްކަތެއްކަމާ ޖެހިގެން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތެއް ކަމަށްވެފައި، ގޮތުން ފަރާތަކާ އިދާރާއިން މައުލޫމާތު އެދުން އިރު، އެ ގޮތަށް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތާ ދޭތެރޭ ދަރުބާރުގައި އެ މައުލޫމާތުގެ ސަރަޙައްދު ހިސާބުން ކަމަކަށް ނުވެސް. (3)- އެ މައުލޫމާތަކީ ކަމާ ބެހޭ އިދާރާއެއް ނުވަތަ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުރި ކަމެއް އަދާކުރުމުގެ ދަށުން ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތެއް ކަމަށް ވެސް. (4)- އެ މައުލޫމާތަކީ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީ ޕްރޮވައިޑަރުގެ މަސައްކަތުގައި ނުވަތަ ޑިޖިޓަލް އައިޑެންޓިޓީއާ ގުޅޭ ސަރވިސް ސާޓިފިކެޓު އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ ރިލައިންގ ޕާޓީތަކުގެ ބޭނުމުގައި ހަމައެކަނި މައުލޫމާތު ކަމުގައި ވެސް. (5)- އެ މައުލޫމާތަކީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ސަބްސްކްރައިބަރު ހޯދުން ލިބިގެން، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ އައިޑެންޓިޓީ އޮތެންޓިކޭޝަނުގެ ބޭނުމަށް މައުލޫމާތެއް ކަމުގައި ވެސް. (6)- އެ މައުލޫމާތަކީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ

ޞަރީޙަ ދުރުން ލިބިގެން ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤަކަށް ހާނިކަރު މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައި ވުން. (ށ)- ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ހިންގާ ތަޙްޤީޤީ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާ ނުހިނގާނެއެވެ. (ނ)- އެހެން އެއްވެސް ގާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގާނޫނަކުން ބާރުލިބިގެން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދެއްގައި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެހެން ގޮތަކަށް އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި ވީ ނަމަވެސް، ޢާންމު މަޞްލަޙަތުގައި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރަން ވާނީ މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުންނެވެ. ޑޭޓާ ބްރީޗުތަކުގެ ނޯޓިސްދިނުން. 61 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ޑޭޓާ ސަކިއުރިޓީ ހިފެހެއްޓުމުގައި ކޮންޓްރޯލަރަށް ޑޭޓާ ބްރީޗެއް ސަސްޕެކްޓްކުރެވުނު ލިބިފައިވާ ނުވަތަ އެ ކޮންޓްރޯލަރުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ އައިޓީ މަޢުލޫމާތުގެ ސަލާމަތަށް އަސަރުކުރާ ޑޭޓާ ބްރީޗެއް ހުރިކަން ކޮންޓްރޯލަރަށް ގުޅޭގޮތުން ނަމަ، ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބާރުލިބިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ޚިދުމަތްތަކުން ޕްރައިވަސީ ކޮމިޝަނަރަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރައިވަސީ ކޮމިޝަނަރަށް އަންގާ އަންގުމުގެ ތެރެއިން، އެ އަންގުން ފޮނުވާ ވަގުތު ހިމެނޭ ޚިޔާލުތަކާއި ޑޭޓާ ބްރީޗް ސަސްޕެކްޓްކުރުން ޑޭޓާ ސަބްސެކްޝަން ފޯރުކޮށްދޭނެއެވެ. ޕްރައިވަސީ ކަމާބެހޭ އިންސިޑެންޓުގެ ހަމަޖެއްސުމާއި އިތުރު އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓު ހެދުން. 62 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- ޑޭޓާ އެކްސްޗޭންޖް ނިޒާމު އަދި އެ ނިޒާމުގެ ޑޭޓާބޭސް ފަރުމާކުރުމުގައި ހިންގުމުގައި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އަދި ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ޒާތީ މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމާއި އަދި މަޢުލޫމާތުގެ ސަލާމަތްތެރިކަން ޔަޤީންކުރުމަށް ދޭ އަސާސީ ޕްރިންސިޕަލްތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ހުރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ޒިންމާ ޑޭޓާ ކޮންޓްރޯލަރގައި އަދާކުރަން ފަރާތެއް އެ ސަރވިސްގައި ކަނޑައަޅައި މި ގާނޫނާއި ޒާތީ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ފަރުމާކުރަންވާނެއެވެ. (ށ)- ޑޭޓާ އެކްސްޗޭންޖް ނިޒާމުގެ ނުވަތަ އެ ނިޒާމުގެ ޑޭޓާބޭސްގެ ފަރުމާކުރުމަށް ނުވަތަ ހިންގުމަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ކުރިން ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭ ދެ ޕްރައިވަސީ ސަބަބުން ޚާއްޞަ ޑޭޓާ ޕްރޮސެސިންގ ވަޒަންކުރުމުގެ ގޮތުން، ޕްރައިވަސީ އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓެއް ޑޭޓާ ސަބްޖެކްޓުން ހަދަންވާނެއެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރައިވަސީ އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ހެދުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތައް ޕްރައިވަސީ ކޮމިޝަނަރު ކަނޑައަޅައި ޑޭޓާ ސަބްޖެކްޓަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް މި ދެއްވާ އެއްބާރުލުއްވުމަށް. އެހެންވީމާ، މިހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ ކޮމިޓީ ނިންމައިލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.